

บทที่ ๗

บทสรุปและขอเสนอแนะ

ธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินงานในประเทศไทยมีเป้าหมายในการบริหารโดยทั่วไป คล้ายคลึงกันคือ เพื่อแสวงหารายได้โดยไม่เสียมความเหลวและเพื่อความคุ้มครอง แก่ผู้ฝากเงินอย่างเพียงพอ

การบริหารเงินทุนของธนาคารมีหลักและวิธีดำเนินการ เช่นเดียวกับหลักการ ธนาคารโดยทั่วไป แต่ละธนาคารที่คัดเลือกศึกษาอาจมีนโยบายและการจัดการเงินทุนที่ แตกต่างกันไปบ้างแต่ไม่มากนัก การบริหารเงินทุนและขอเสนอแนะโดยสรุปเพื่อให้การ บริหารเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเหมาะสมยิ่งขึ้นมีดังนี้

การดำรงเงินสดสำรองโดยทั่วไป ธนาคารพาณิชย์จะดำรงไว้สูงกว่าอัตราที่ กฎหมายกำหนด โดยเฉลี่ยของธนาคารทั้งระบบในปี 2520 เท่ากับร้อยละ 7.9 ของ เงินฝาก อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องเงินสดสำรองควรมีการปรับปรุงให้ เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วยการให้ธนาคารพาณิชย์ถือเงินสดในมือเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรอง ได้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความคล่องตัวและสามารถใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรปรับปรุงวิธีการคำนวณเงินสดสำรองให้เป็นไปตามประเภทของ เงินฝากด้วย เช่น ให้ดำรงเงินสดสำรองต่อเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทางถามในอัตรา ส่วนที่สูงกว่าอัตราส่วนต่อเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ซึ่งจะตรงต่อเจตนารมณ์ ของการดำรงเงินสดสำรองและขอเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติบังคับธนาคารพาณิชย์ให้ดำรงสภาพคล่อง แม้ว่าธนาคาร โดยทั่วไปจะถือเป็นเรื่องที่จะต้องดำรงไว้ในอัตราส่วนประมาณร้อยละ 20-30 ของ เงินฝากทั้งสิ้นก็ตาม แต่เท่าที่ทราบมีธนาคารพาณิชย์บางแห่งดำรงสภาพคล่องไว้ในอัตรา

ส่วนที่ต่ำกว่าอัตราที่ควร ฉะนั้นตามกฎหมายการธนาคารพาณิชย์จะได้พิจารณากำหนดไว้ เป็นบรรทัดฐานที่จะช่วยให้การบริหาร เงินทุนของธนาคารพาณิชย์บางแห่งได้จัดสรรไปด้วย ความเหมาะสมและยังความปลอดภัยให้แก่ผู้ฝากเงินมากยิ่งขึ้นนอกเหนือไปจากการ เป็น เครื่องมือทางการ เงินชนิดหนึ่งของธนาคาร กวาง

การลงทุนในหลักทรัพย์ของธนาคาร โดยทั่วไปยังไม่กว้างขวางและเหมาะสม พอ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาล เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือคำขอของ ทางราชการ เป็นการลงทุนในธุรกิจในเครือของธนาคาร หรือในเครือของผู้บริหารของ ธนาคาร แต่หลังจากที่ได้มีการ จัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว ธนาคารก็ได้ เข้าไปซื้อขายหลักทรัพย์มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งถ้าการบริหาร การลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็จะอำนวยความสะดวกให้แก่ธนาคาร แต่ในขณะเดียวกันก็อาจมีความเสี่ยงภัยอยู่ บางครั้งธนาคารจะต้องกำหนดนโยบายการลงทุนด้วยความรอบคอบยิ่ง อยากรู้ก็ดี ถ้า รัฐบาลได้มีการ พัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนอย่างจริงจังด้วยการส่งเสริมให้มีตราสารทาง การพาณิชย์ (Commercial Papers) มากชนิดขึ้น เพิ่มอัตราดอกเบี้ยของหลักทรัพย์ รัฐบาลและกำหนดอายุการไถ่ถอนให้แตกต่างกันไป รวมตลอดทั้งให้มีการจัดการในเรื่อง "Fed. Funds" อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอาทิแล้ว จะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์มีทางเลือก ที่จะบริหาร การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับการใหญ่ขึ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น อัตราส่วนการให้สินเชื่อของ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับ เงินฝากและ เงินทุนของ ธนาคาร กล่าวคือ เมื่อสิ้นปี 2520 ทั้งระบบธนาคารมีอัตราส่วนเท่ากับร้อยละ 94.0 และ 107.5 ของเงินฝากและเงินทุนตามลำดับ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยอยู่ในระหว่าง การพัฒนา ความต้องการเงินของอุตสาหกรรมมากธนาคารพาณิชย์จึงต้องแสวงหาเงินกู้จาก สถาบันการเงินในต่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าเพราะอัตราดอกเบี้ยเงินจาก ต่างประเทศต่ำ ความเชื่อถือของสถาบันการเงินในต่างประเทศที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ใน ประเทศไทยมีมาก และแม้ว่าจะมีความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน แต่ค่าของเงินบาทก็มี

ความมั่นคงพอสมควร อย่างไรก็ตาม การกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อนำเงินมาให้สินเชื่อในประเทศอาจทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้ถ้าปริมาณเงินนำเข้ามามากเกินไปจนเกินควรและเป็นการเสี่ยงต่อผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนอัตราปริวรรตเปลี่ยนแปลงไปอย่างรุนแรง นอกจากนี้ ธนาคารจะต้องใช้เงินกู้คืนพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมากเนื่องจากสถาบันผู้ให้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้หรืออัตราปริวรรตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะทำให้ธนาคารขาดทุนจะทำให้เกิดภาวะเงินฝืดขึ้นภายในประเทศได้และอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะการเงินและการดำเนินงานของธนาคารและลูกค้า ฉะนั้นธนาคารพาณิชย์จะต้องตัดสินใจและบริหารเงินกู้ยืมต่างประเทศด้วยความรอบคอบ ในขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีบทบาทในการติดตามและหาทางป้องกันและแก้ไขเรื่องดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

ทางด้านขอบเขตของการให้กู้ยืมนั้น ปัจจุบันมีข้อจำกัดขนาดการให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมากเกินไป แต่มีค่านำรายการที่เป็น Contingent liabilities เช่น การค้ำประกัน เลตเตอร์ออฟเครดิต หรือทรัสต์รีซีพที่มีกำหนดเวลารวมเพื่อหา Total exposure ซึ่งในภาวะที่เศรษฐกิจของโลกดำเนินไปอย่างเรียบร้อยก็จะมีความเสี่ยงต่อธนาคารมากนัก แต่ถ้าวภาวะเศรษฐกิจของโลกผันแปรไปในทางที่ไม่ดีจะมีผลกระทบต่อลูกค้าหนี้รายใหญ่ของธนาคาร ดังเช่นกรณีเกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน เป็นต้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อธนาคารอย่างมหาศาลได้ เพราะปกติลูกค้าหนี้รายใหญ่ของธนาคารนอกจากจะเป็นลูกค้าประเภท Direct liabilities แล้วยังมีลูกค้าประเภท Contingent liabilities ปรากฏอยู่ด้วยและมีจำนวนมากพอสมควร ฉะนั้น หากข้อจำกัดของกฎหมายใดคำหนึ่งถึงเรื่องนี้ด้วยแล้วจะก่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับนโยบายการให้สินเชื่อของแต่ละธนาคาร ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจะมีมาตรการในการพิจารณาให้สินเชื่อที่แตกต่างกันอยู่บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้วิเคราะห์สินเชื่อและลูกค้า ดังเช่น บางธนาคารจะให้ความสำคัญในงบการเงินมาก แต่บางธนาคารจะพิจารณาโครงการของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ แต่หลายธนาคาร ก็ยังคำนึงถึงหลักประกันและความคุ้นเคยกับลูกค้าเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมี

ความเห็นว่าเป็นการดีที่รัฐบาลไทยน่าจะได้มีการวิเคราะห์โครงการประกอบกับงบการเงินอย่างละเอียดช่วยถ่วงงบการเงินนั้นเป็นที่เชื่อถือได้

สัดส่วนของสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ลูกค้าในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นการให้กู้ยืมเพื่อการค้า ถ้าธนาคารจะขยายสินเชื่อในลักษณะที่เป็นเครื่องกระตุ้นการผลิตและการส่งออกอย่างจริงจัง จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดความมั่งคั่งทางการเงินของประเทศยิ่งขึ้น